

Próbny egzamin ósmoklasisty — arkusz 8

„Reduta Ordona”, tekst informacyjny, język, wypracowanie

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 34 pkt

Czas: 90 min

13 zadań · 34 punkty · 90 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)

OTWARTE

Przeczytaj tekst. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Legenda silniejsza niż fakty

„Reduta Ordona” to wiersz Adama Mickiewicza o jednym z epizodów powstania listopadowego.

Przedstawia obronę szanica na warszawskiej Woli we wrześniu 1831 roku.

Mickiewicz nie był świadkiem bitwy. Wiersz napisał na podstawie relacji Stefana Garczyńskiego, który brał udział w walkach. Dlatego opowiada w nim adiutant — żołnierz, który wszystko widział z bliska.

Poeta przedstawił obrońców jako bohaterów, którzy woleli zginąć, niż oddać szaniec. Przez wiele lat wierzono, że dowódca reduty, Julian Ordon, zginął w wybuchu. W rzeczywistości przeżył i zmarł wiele lat później na emigracji.

Moim zdaniem to najlepszy dowód, że poezja potrafi stworzyć legendę silniejszą niż fakty.

1. Tekst jest wierszem. — P / F
2. Ordon zmarł na emigracji. — P / F
3. Julian Ordon zginął w wybuchu reduty. — P / F
4. Autorem „Reduty Ordona” jest Adam Mickiewicz. — P / F

Odpowiedź: 1. F; 2. P; 3. F; 4. P**Rozwiązanie:** Każde zdanie porównaj z konkretnym fragmentem tekstu.**Punktacja:**

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Jaki jest główny cel tekstu?

- A. zachęta do zwiedzania Woli
- B.** przedstawienie historii powstania wiersza i jego związku z faktami
- C. streszczenie „Pana Tadeusza”
- D. opisanie życia Mickiewicza

Odpowiedź: **B****Rozwiązanie:** Poprawna odpowiedź: przedstawienie historii powstania wiersza i jego związku z faktami.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

Które zdanie wyraża opinię?

- A. Ordon zmarł wiele lat później na emigracji.
- B.** Moim zdaniem to najlepszy dowód, że poezja potrafi stworzyć legendę...
- C. Wiersz przedstawia obronę szarża.
- D. Mickiewicz nie był świadkiem bitwy.

Odpowiedź: **B**

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: Moim zdaniem to najlepszy dowód, że poezja potrafi stworzyć legendę....

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu.

1. Gdzie i kiedy broniono reduty?

2. Dlaczego w wierszu opowiada adiutant? Odpowiedz na podstawie tekstu.

Odpowiedź: 1. Na warszawskiej Woli, we wrześniu 1831 roku.; 2. Bo Mickiewicz oparł się na relacji żołnierza, który wszystko widział z bliska.

Rozwiązanie: Uznaj odpowiedzi zgodne z tekstem, sformułowane innymi słowami.

Punktacja:

1. 1 pkt — podpunkt 1

2. 1 pkt — podpunkt 2

Przeczytaj fragment utworu. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

**Adam Mickiewicz, „Reduta Ordona.
Opowiadanie adiutanta” (fragment)**

Nam strzelać nie kazano. — Wstąpiłem na działo
I spojrziałem na pole; dwieście armat grzmiało.
Artyleriji ruskiej ciągną się szeregi,
Prosto, długo, daleko, jako morza brzegi;
I widziałem ich wodza; — przybiegł, mieczem
skinął
I jak ptak jedno skrzydło wojska swego zwinął.
Wylewa się spod skrzydła ściśniona piechota
Długą, czarną kolumną, jako lawa błota,
Nasypana iskrami bagnetów. Jak sępy,

Czarne chorągwie na śmierć prowadzą zastępy.

Przeciw nim sterczy biała, wąska, zaostzona,
Jak głąz, bodzący morze, reduta Ordona.
Sześć tylko miała harmat. Wciąż dymią i świecą;
I nie tyle prędkich słów gniewne usta miecą,
Nie tyle przejdzie uczuć przez duszę w rozpacz,
Ile z tych dział leciało bomb, kul i kartaczy.

*Objaśnienia: reduta — umocnienie obronne;
Ordon — dowódca reduty; ruskiej — rosyjskiej
(dawna pisownia); harmata — armata; miecą —
miotają; kartacz — pocisk wypełniony kulami.*

1. Osoba mówiąca widziała wodza wojsk rosyjskich. — P / F
2. Na polu bitwy grzmiały armaty. — P / F
3. Chorągwie wroga są białe. — P / F
4. Bitwa toczy się w zupełnej ciszy. — P / F

Odpowiedź: 1. P; 2. P; 3. F; 4. F

Rozwiązanie: Każde zdanie porównaj z konkretnym fragmentem tekstu.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Kto jest osobą mówiącą w wierszu?

A. adiutant — uczestnik i świadek bitwy	B. Ordon
C. żołnierz rosyjski	D. car

Odpowiedź: **A**

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: adiutant — uczestnik i świadek bitwy.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

Jaki kontrast zastosowano w opisie?

A. czarne wojska wroga i biała reduta	B. dzień i noc
C. duża reduta i małe wojsko	D. cicha bitwa i głośnie reduta

Odpowiedź: **A**

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: czarne wojska wroga i biała reduta.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

Odpowiedz na pytania na podstawie fragmentu utworu.

1. Wypisz z wiersza dwa porównania.

2. Jaki nastrój ma fragment? Uzasadnij jednym przykładem z tekstu.

Odpowiedź: 1. np. „jako morza brzegi”, „jak ptak”, „jako lawa błota”, „jak sępy”, „jak głaz, bodzący morze”; 2. np. groźny, pełen napięcia — armaty grzmia, wróg nadciąga „jako lawa błota”

Rozwiązanie: Uznaj odpowiedzi zgodne z tekstem, sformułowane innymi słowami.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

Wypisz ze zdania imiestów i nazwij jego rodzaj.

1. Śpiewający chłopiec stał przy oknie. — _____

2. Napisawszy list, babcia poszła na pocztę. — _____

Odpowiedź: 1. śpiewający — imiestów przymiotnikowy czynny; 2. napisawszy — imiestów przysłówkowy uprzedni

Rozwiązanie: Imiestowy przymiotnikowe: czynny (-ący), bierny (-ny, -ty, -ony); przysłówkowe: współczesny (-ąc), uprzedni (-wszy, -wszy). Punkt za imiestów z poprawnym rodzajem.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

Nazwij rodzaj zdania podrzędnego.

1. Chłopiec, który mieszka obok, gra na skrzypcach. — _____

2. Zostałem w domu, ponieważ byłem chory. — _____

Odpowiedź: 1. zdanie podrzędne przydawkowe; 2. zdanie podrzędne okolicznikowe przyczyny

Rozwiązanie: Zadaj pytanie od zdania nadrzędnego do podrzędnego (co? jaki? kiedy? po co? dlaczego? gdzie? kto?).

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

Zapisz poprawnie (zasady pisowni obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.).

1. (nie)gorzej — _____
2. dramat (s/S)zekspirowski — _____
3. (na)przeciwko — _____

Odpowiedź: 1. niegorzej; 2. szekspirowski; 3. naprzeciwko

Rozwiązanie: Od 2026 r.: „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym oraz z imiesłowami przymiotnikowymi łącznie; mieszkańcy miast, nazwy obiektów (Plac, Park) i nazwy wyrobów wielką literą.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3

Co znaczy frazeologizm „mieć muchy w nosie”?

- A.** mieć zły humor **B.** zachować sekret **C.** szybko uciec **D.** mówić na próżno

Odpowiedź: **A**

Rozwiązanie: „mieć muchy w nosie” — mieć zły humor.

Błędne odpowiedzi: pozostałe znaczenia należą do innych frazeologizmów.

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Czy warto poświęcić się dla ojczyzny? Napisz rozprawkę. Odwołaj się do „Reduty Ordona” oraz innego utworu literackiego.
2. Napisz opowiadanie, którego narratorem jest świadek ważnego wydarzenia.

Odpowiedź: 1. ocenia nauczyciel według kryteriów; 2. ocenia nauczyciel według kryteriów

Rozwiązanie: Rozprawka: teza lub hipoteza, co najmniej dwa argumenty z przykładami (w tym z lektury obowiązkowej), wniosek. Opowiadanie: zgodna z tematem fabuła, narrator, punkt kulminacyjny, elementy twórcze (dialog, opis przeżyć).

Punktacja:

1. **2 pkt** — realizacja tematu i formy wypowiedzi
2. **2 pkt** — elementy retoryczne (rozprawka) lub twórcze (opowiadanie)
3. **2 pkt** — kompetencje literackie i kulturowe (trafne odwołanie do lektury)
4. **1 pkt** — kompozycja: wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity
5. **1 pkt** — styl i poprawność językowa
6. **1 pkt** — poprawność ortograficzna
7. **1 pkt** — poprawność interpunkcyjna

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (34 pkt)

34–31 pkt: bardzo dobry · 30–26 pkt: dobry · 25–19 pkt: dostateczny · 18–14 pkt: dopuszczający · 13–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.